

young medical graduates and men in the profession. Therefore I urge upon our young Chief Minister and the Health Minister who is really doing good work to set right the injustice that is being done to medical profession and the people working in that profession. I also appeal to them to set right the things in the medical department and to take stern action against the erring people. I am not passing any remark on the Government but my concern here is whatever the department is now spending should be properly spent and lavish expenditure in maintaining the establishment must be curtailed. Our Minister should instruct the authorities concerned to spend more on drugs and equipments required for various hospitals in our State. Sir, during the last session I could not participate in the debate on Health Department. It is said there was some suggestion to increase the grant from Rs. 8,000 to 12,000 for Health Centres. I say now even that Rs. 12,000 is not sufficient for Health Centres to cater the needs of patients coming to the health centres.

MR. SPEAKER.—You can continue your speech afterwards. Now, the Chief Minister would like to move a resolution on Gokak Report.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಮ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ನಾನು ಬಹಳ ಆತುರದಿಂದ, ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Official Resolution

*Reg : Implementation of the recommendation of the
Gokak Committee*

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ಕೆಲವಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಈ ಒಂದು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ - ಅದನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೇಳಿಬಂದದ್ದು ಹಾಗೂ ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಡೆದದ್ದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗೋಕಾಕ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವವಿವಿಧ ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪುನಃ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದವು. ಅನಂತರ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಈ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು - ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ

ಆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಅಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ೩ ಸಾರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದವು. ಹಾಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದವು, ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿತು.

೪-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅದಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಳಿತಭಾಷೆ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಖಾಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಇರಬೇಕು ಅದರ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಯಾರ ಯಾರ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅಂಕವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿತು. ಪುನಃ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಬರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬಾರದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಇರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ನಂತರ ಏಕೆ ಭಾಷೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಪುನಃ ಅನೇಕ ಜನ ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಅನೇಕ ಜನ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತ ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸದಸ್ಯರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉಪಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತೊಂದರೆ ಬಂದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಭೆಗಳು ಮೆರೆವಣಿಗೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ನಡೆಯಿತು. ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆಯಿತು. ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕರೆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದು ಈ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಅವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಯೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಸಭೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸಂಜೆ ೬.೩೦ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ ದರು. ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂತು. ಅನಂತರ ನಾನು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ರಿ-೯ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಉಪವಿಧೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಡಿಮೆ ಆಗದಂತೆ ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ರೇವ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಇದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಸರ್ವಾನುಮತದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಈಗ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಾರಿ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ

ನಾವು ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಎತೆಕ್ಕೊಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಹ ಜನತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ತಪ್ಪು-ಕಲ್ಪನೆ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅಸಹಕಾರಿ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ನಿಧನದಿಂದ ಸಭೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ೩-೪ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶೋಕಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಂಥಂಥಾದ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು. ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ತೋರದಷ್ಟು ತವಕವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿದೆ. ಬರೀ ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಕನ್ನಡ ಜನಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಂತೆ ಸಂಸಮಾನ ವಾಗಿ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ನಾವು ಕೈಗೊಂಡಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ (ಜನತಾಪಕ್ಷ) ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಯೊಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರವರು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದರು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ೨೨ ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ನಾನು ಎತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಕನ್ನಡರಹಿತ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತರಹ ರಾಜಕೀಯ ದುರ್ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರ ನಿಧನ ವಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ದಿನ ಸಭೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಆದಂಥವರು ಜನಗಳನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥವರಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ ೧೯೫೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದ ಹಿತ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾದುದ್ದು ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ೧೯೭೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಸಾ ನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಮೇಲೆ ೧೭ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಶಾಸಕರಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಎನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಎಚ್ಚರ

ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅದರ ಬೇವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಎರಡು ತೊಡರುಗಳಿವೆ. ನಾವು ಫೆಡರಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆ ಹೊರತು, ಏನೋ ಆತುರವಾಗಿ ತಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಬೃಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೮-೧೦ ದಿವಸ ಆಯಿತು. ೨೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ, ತಾವು ೨೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿರಿ. ನಾನು ಏನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಏನು ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ರೂಪುರೇಖೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಬರೀ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವ ಮೂಲಕ ಕಂದರೆ ಸಾಲದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ; ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಅತಿತು ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದವು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ ಇಂಥಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಏನು ಲೋಪವಿತ್ತು, ದೋಷವಿತ್ತು, ಆ ಲೋಪದೋಷಗಳು, ಇದರಂತೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳೂ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಕಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವೆಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮೊದಲೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಇಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಕು ಇಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಕುಳಿತು ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿಯಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯವರೂ ಸಹ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ನಿಯೋಗವೇ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿರೂಪ ಬರಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಆಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಬೇಕು, ನಿಧಾನಕ್ಕಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಧಾನವಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ತರುತ್ತೇವೆಂದೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಅಡಕತದಲ್ಲೂ ತರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ಸರ್ವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು, ಆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ಈ ಅನೇಕ ವರ್ಗದ ಮುಖಂಡರೂ ಗಳಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾಮಿದರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಈ ೪ ಕೋಟಿ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು, ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಮಹತ್ಕರವಾದಂಥ, ಘನವಾದಂಥ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ೮ ದಿವಸ ನಿಧಾನಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಯಾತಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ತುಳು ಇರಬಹುದು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾನಯ್ಯನವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಡಗು ಇರಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಅವರು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ತೆಲುಗು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿವೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮಂಗಂ ಅವರ ಭಾಷೆ ತಮಿಳು, ಇವತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಹೋದರು. ನಾನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.ನಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಅನಾಹುತವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಕಾಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯದೇ ಹೋದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇರಲು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವರೇ ನಾವು. ಏನೋ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿವೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಯನ್ನು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಚ್ಚಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು? ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಕನ್ನಡ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕಮಾಡಿದಂಥ ಸಮಿತಿ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ. ನಾವು ನೇಮಕಮಾಡಿದಂಥ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಆದರೆ. ನಾವು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಪಶ್ರುತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆರ್ಟ್‌ವರ್ ಹೊರಡಿಸ ಬಹುದಿತ್ತು. ಈ ಆರ್ಟ್ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇತ್ತು. ಪುನಃ ಯಾರೋ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಏನು ನಮಗೆ ಆಗಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹಿಂದೂಗಳಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ನಾವು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂತಲೂ ಯಾವ ಎಂಟಿಡಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂತಲೂ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದು. ನಾವು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ತತ್ಪಃ ಮೂಲತಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ತತ್ಪಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನಾಭಿ ಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಅಪತ್ತೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಹೊರಗಡೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅದರ ಮಾರ್ಗಗಳು ನಾನು ರೀತಿ ಇರ

ತ್ತದೆ. ಅವರು ಕಾನೂನಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲವನೂ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೂಲತಃ ನಾವೇ ನೇಮಕಮಾಡಿದಂಥ ಸಮಿತಿ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರು ನೀಡಿದಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳಿಂದ ಇವತ್ತು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಹ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿ ಸರ್ವಾನುಮತದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವೂ ನಾವು ಜನತೆಗೆ ಬಿಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲತೆ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆ ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಕನ್ನಡ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥಾ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಹ ೩ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೂತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಒಹುತಃ ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅದು ೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆವತ್ತು ನಡೆದಂಥ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟೇಷನ್ ಕೆಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು ಸುಲಭವಾಯಿತು. ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ೨ ದಿನ ೩ ದಿನ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಸಂತೋಷವೇನೆಂದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನೀಡಿದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬಿಚ್ಚು ವನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆ ಕಡೆಯವರೂ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟುಷ್ಟು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟುಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾಗಿ ಅದರವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಇದೆ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಭಾಷೆಯೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಸಹ ಕನ್ನಡವೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ, ಕನ್ನಡವೇ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ, ಕನ್ನಡವೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ತತ್ತರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರು ಸೇರಿ, ಅನೇಕ ಜನ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಸೇರಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆಗಲೀ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಬರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈಗ ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ ಈ ಒಂದು ಹೊಸ ಮೈಲು

ಗಿಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಏನು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಯಿತು ಅನಂತರ ೧೯೭೪ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅನಂತರ ೧೯೮೨ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ, ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ, ಅದರೂ ಕೂಡ ಅವರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ೪-೫-೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವೇ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

“ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ವರದಿಯು ತಿರುಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆ ಸರ್ವ ವಿಧಿತ. ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು, ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಸೂತ್ರ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಆಡಳಿತ ತಜ್ಞರು, ಶಾಸಕರು ಇವರುಗಳೊಡನೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸುವ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ನೇ ಅಂಕಗಳ ಕನ್ನಡವು ಏಕೈಕ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹಾಗೂ ಉರ್ದು, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅರಬಿಕ್, ಪರ್ಷಿಯನ್, ಮಳೆಯಾಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾ ೧೦೦ ಅಂಕಗಳ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚು ವರಿ (ಗ್ರೇಸ್) ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದಿ ಮಾತೃ ಭಾಷಿಕರಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚು ವರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ಈ ಸಭೆಯು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಶಕ್ತರಾಗುವಂತೆ ಕನ್ನಡೇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ಇದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಭಾಷಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಏನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

The question was proposed.

SRI B. B. SAYANAK.—Mr. Speaker, Sir...

(INTERRUPTION)

MR. SPEAKER.— His health condition is not good Sri B. B. Sayanak, I will call you next. I will give you an opportunity to speak.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಧೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಹಿಂದಿನ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ನಂತರ, ಆ ಹರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸೂತ್ರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ತದನಂತರ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೪-೨೦ ಪಿ.ಎಂ

ಒಹುತೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯವರು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಡಾ|| ರಾಜಕುಮಾರ್ ಆದಿಯಾಗಿ ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಕವಿಗಳು-ಪಂಡಿತರು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಸಮತೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಞೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿ ತನ್ನ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಯಾರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಈ ಸೂತ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯವರಿಗೂ, ಪಂಡಿತರಿಗೂ, ಡಾ|| ರಾಜಕುಮಾರ್ ಆದಿಯಾಗಿ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹನೀಯರಿಗೆ, ವಿದ್ವಾಂಸಿಗಳಿಗೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರುಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಅಚಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೂ ತೋರಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬಹು ಶಃ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಈಗಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಕೊನೆಗಾದರೂ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಂಗೀಕೃತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಜನರ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದರೆಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ದೋಷ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಂತವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೂತ್ರ ಸರ್ವಕಾಲಿಕವಾದುದು, ದೋಷರಹಿತವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಗಿರತಕ್ಕ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಂತಹ ಸೇಹಿತರು ಸಹ ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಅವ

ರಿಗೂ ಸಹ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಬಹಳ ಬಲವಾದ ಹಾಗೂ ಕಟುವಾದ ಬೇಕಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಕೂಡ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂತಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಾರದು, ಅದು ತಮಗೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಈ ಸೂತ್ರ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಈ ಸೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಅವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗ ತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಇನ್ನತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಾರಿಗೆ ತರೋಣ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಆಡಳಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸೂತ್ರ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಅರ್ಥರೂಢವಾಗಿ, ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಕೊನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದ ತಿರುಳು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸೂತ್ರದ ತಿರುಳನ್ನೇ ತಿಂದು ಹಾಕತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಇದು ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿರುವ ಜನ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಭಾವಿಸಬೇಕು, ಇದು ತಮಗೆ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ನೀತಿ ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅವರ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದು ಸದುದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAVANAK.—Mr. Speaker, Sir, I strongly oppose this resolution moved by the Chief Minister...

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER.—Please sit down and speak.

(ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ.... ಎಂದರು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದ ರಾವ್.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಹೀಗೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ?

SRI B. B. SAYANAK.—Sir, I am not against the Kannada language. It is one of my sister languages. There are 14 languages in India and Kannada is one of those languages, the sister language of Marathi. I am not opposing Kannada. But I am opposing the imposition of Kannada language. It is un-constitutional. I quote Article 350-A of the Constitution of India.

MR. SPEAKER.—It is there.

SRI B. B. SAYANAK.—Shall I read it ? ..

(INTERRUPTIONS)

Sir, I will read Article 350 (A) which says .

‘It shall be the endeavour of every State and every local authority within the State to provide adequate facilities for instruction in the mother tongue at the primary stage of education to...’

MR. SPEAKER.—That is there in the Resolution. That facility is provided in the resolution.

SRI B. B. SAYANAK.—But that is imposition. Kannada is imposed. That is made compulsory.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER.—Please Don't disturb him. He is a patient. Let him say.

SRI B. B. SAYANAK.—This imposition of any language is against the Constitution. I oppose this so far as this Maharashtra-Karnataka Border is concerned. It is admitted by the Prime Minister that there is a border dispute.

HON. MEMBERS.—No, No.

SRI B. B. SAYANAK.—If the Hon. Prime Minister is going to say that there is no border dispute, then we are not going to fight against any border problem. If the Hon. Prime Minister is going to solve this issue, I have no objection. And I pray to the Prime Minister through you, Sir, to solve this issue as early as possible and give the advantage to Marathi people to join their State. Sir, I again oppose this Resolution and we squat on the aisle of the House.

MR. SPEAKER.—Hon. Member Sri Sayanak, that will not be permitted. I will have to take action under the Rules. I will not allow the proceedings to be...

SRI B. B. SAYANAK.—You can take action. We have no objection.

(Hon. Members Sri B. B. Sayanak, Sri N. B. Sirdesai, Sri G. L. Ashtekar and Sri B. G. Chavan sat in the aisle of the House.)

MR. SPEAKER.—I call the hon. Members to order. They should sit in their respective places and take their seats.

SRI N. B. SIRDESAI.—Let the Hon. Chief Minister...

MR. SPEAKER.—That is a different thing. I request you to withdraw.

SRI N. B. SIRDESAI.—It should not be implemented in the border dispute areas. We have no objection for its implementation in Karnataka. I request the hon. Minister once again.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I request the hon. Members to have their say about the resolution before the House. I request them to rise from the place where they are sitting and resume their seats. kindly facilitate.

SRI H. GANGADHARAN.—I also appeal them to withdraw their protest.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರ್ ಆನಂದರಾವ್.—ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಥದ್ದು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಅವರನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿ, ಅವರು ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಾರಾ ?

(INTERRUPTIONS)

SRI C. M. IBRAHIM.—We are not here to tolerate such things.

SRI H. GANGADHARAN.—I appeal to the hon. members to withdraw from that place.

SRI C. M. IBRAHIM.—We do not want to tolerate anybody here;

SRI N. B. SIRDESAI.—We have no hatred against Kannada language.

*

*

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER.—Nothing will go on record. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಅವರು ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವಿದೆ. ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇದನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವಾಗ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ದಯಾ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ.—ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಇದೆ.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir...

MR. SPEAKER.—Hon Member Sri Bommai, you can talk to them afterwards. I have no objection. The Leader of the Opposition has also spoken. I am not going to hear.

SRI S. R. BOMMAI.—The Speaker has requested you. You must obey...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಸರ್ವೇಸಾಯಿ ಅವರೇ...

SRI C. B. IBRAHIM.—No. No. ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದು ಹೋರಗೆ ಹಾಕಿ ಸಾರ್. We want a ruling from the Speaker.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಸಯನಕ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚವಾಣಿ, ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಅಸ್ತೇಕರ್, ಶ್ರೀ ಎನ್.ಬಿ. ಜಿ. ಎಲ್. ಸರ್ವೇಸಾಯಿ ಅವರು ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದು. ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಮ್.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಷ್ಟು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಈ ರೀತಿ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ ತೋರಿಸಿ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಷಾದನೀಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ:

“ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಯಾನಕ್ ಅವರು, ಸರ್ವೇಸಾಯಿಯವರು, ಚವಾಣಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಅಸ್ತೇಕರ್ ಅವರನ್ನು ಈ ದಿವಸದ ಮಂಚಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಅಮಾನತ್ತುಗೊಳಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು”.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ:—

“ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ಎಲ್. ಅಸ್ತೇಕರ್, ಬಿ. ಜಿ. ಚವಾಣಿ, ಎನ್. ಬಿ. ಸರ್ವೇಸಾಯಿ ಯವರು ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದತ್ತಿ ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ಅಮಾನತ್ತುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದವರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂತಲೂ, ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿತು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂತಲೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಅಮಾನತ್ತುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ.

(Hon. Members Sriyuths. S. S. Sayanak, N. B. Sirdesai, G. L. Astekar and B. G. Chowan withdrew from the House)

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್ (ಮಲ್ಟೀಶ್ವರಂ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅನೇಕ ತಿಂಗಳು ತಡವಾಗಿ ಇದರ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದೆ. ಈ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಗೋಕಾಕ್ ವರೆಗೆ ಏನಿತ್ತು, ಆ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಏನೊಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು, ಅದರಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾದಂತೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಹೊಸ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಯುತ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಜೂನ್ ೪ರ ತಾರೀಖಿನಂದು ಕನ್ನಡ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ಸೂತ್ರ ಏನಿದೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾರನ್ನು ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಳುವಳಿ ಆಗಿದೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳು ಲಾಟಿ ಏಟು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಚೈಲಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮೊಕದ್ದೂರು ಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಹೊಸ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಸೂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿ ಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಜೂನ್ ೪ನೇ ತಾರೀಖು ಸೇರಿದಾಗ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರೂ ಕೂಡ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಪ್ಪಿ, ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಪ್ಪಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಗಾಲು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೇಳುವುದಾದರೆ, ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾಚೂತಪ್ಪದೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾವು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಡಾಯ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ, ಕನ್ನಡ ಏಕೈಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ, ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೂ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ತಾವು ಏನೊಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವಂತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಕೃಪಾಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಜ್ಞರಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಹತ್ತಿ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನಾನುಕೂಲ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳು ಇವೆ. ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಹಿಂದಿನ ಬಾಷಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಾಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈ ಸೂತ್ರ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ವಾದದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸೂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಸುಧಾರಿ ಸಿರುವುದರಿಂದ ಸದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಸೆ ವಹಿಸಲಿ. ಹಿಂದೆ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂತ ಬಿಜರದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನೆ ಮಾಡದೇ, ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಬಗೆಹರಿದವೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಇಂತಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಮತ್ತು ಡಾ|| ರಾಜಕುಮಾರ್‌ರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಕನ್ನಡದ ಅಭ್ಯುದಯ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸ ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭ್ಯುದಯ ಇವತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ನಾಗರಿಕನಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ವತಾ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹೊಸ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ

ವಾಗುವಂತೆ ತಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅತಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ (ಮಡಿಕೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸವನ್ನು ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ದಿವಸ. ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಮಂಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಈ ಸಭೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುವಂತೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಸದಸ್ಯರೂ ಈ ಕೋಟಿ ಜನರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಬರವಣಿಗೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರಿನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ, ನವೆಂಬರ್ ೨೭ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ, ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ.

5-00 P. M.

ಅದು ಆದಮೇಲೆ, ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೭ ೧೯೬೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರಿದಾಗ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಆದಮೇಲೆ ಎನಿ ವಾರ್ತಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಯಾವುದು ಇತ್ತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುದು ಇತ್ತು, ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಬಂದಾಗ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು, ಕವಿಗಳಾದಂಥ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಹವಮದ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರಾದಂಥ ತೆಕ್ಕಡ್ ಅವರು, ಹಲವಾರು ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಡಲಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ಹಿತ್ತೈಷಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಭಾಷೆ, ಪ್ರಥಮಭಾಷೆ ಕಟ್ಟಿದೇ ಹೋದರೆ ಇತರೇ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿದ, ಉರುಳಿದ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿ ಕರೆಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಂಥ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ತಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೂತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಸಭೆಯ ಸೂತ್ರ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು, ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಕರೆಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಲಾವಿದರು ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು, ಅವರು ಯಾವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದರು, ಆ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಭತ್ತರಷ್ಟು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವುತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸೂತ್ರ ಯಾವುದು ಇದೆ, ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವಂಥ ಸೂತ್ರ ಅಂಥ ಹೇಳಿ, ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೋರಾಟ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಉತ್ತಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ಹಿತ್ತೈಷಿಗಳು, ಶಾಸಕರು, ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಾದ್ದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಖುಷಿ ಇದೆ, ನಾನು

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಿಯ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಇವೊತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ, ಅದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು, ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು, ಕಲಾವಿದರು, ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರರು ತೇರ್ಗಡೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತಲುಪದೇ ಹೋದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಹಿಂದಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಿಕರಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೇರ್ಗಡೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತಲುಪದೇ ಹೋದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡಿಗರ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಹಿತೈಷಿಗಳ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಎಲ್ಲರ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಏನಿದೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಿರ್ಣಯ, ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಹಿತೈಷಿಗಳ ಪರವಾಗಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಪರವಾಗಿ, ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಜನತೆ, ಕನ್ನಡ ರಚನೆಗೋಸ್ಕರ, ಭಾಷೆಗೋಸ್ಕರ, ಇಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಅವಿರತವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರನೇ ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಉಳುವಿಗಾಗಿ, ಅದರ ಮುಂದಿನ ಚಳುವಳಿ ಇದೆ, ಅದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉಳುವಿಗೋಸ್ಕರ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಮನವನ್ನು ಆತ್ಮತಂತ್ರ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಕುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸರ್ವ ಸಂತ್ಯಾಸಕರವಾದಂಥ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನಾನು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ನಾಮಕರಣಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಕನ್ನಡವೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಫೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಫೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ, ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ನಾನೇ ಆಗ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಅಂಥ ಫೋಷಣೆ ಆದಾಗ ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಈ ಯೋಚನೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಒಂವೆ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂತು. ಅದು ಎನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದು ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಕಲಿತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣತೆ ಇರುವಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮೂಹ, ಇದು ಪ್ರಥಮ ಜನಾಂಗವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ತನ್ನೂಲಕ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥ ವಿಚಾರ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದೇರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನೂ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ

ಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವತ್ತಿನ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಆಜ್ಞೆ ಉರ್ಜಿತವಾಗದೇ ಇದ್ದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ವಾದ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಂತ ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಯಾರು ಈ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ದರೋ ಅವರೇ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ಇದಲ್ಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಂಥಾ ಸಮಸ್ಯೆ ರೂಪು ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು ಸಹಜವಾದುದು. ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸು ಬಂದಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇದೆಂದು ಅನಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಸಹಜತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾದ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಂಕಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನಾವು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗ ಈ ಪ್ರತಿಗಳು ಬಂದು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದಿವಸ ದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ತಿರುಳು ಏನು? ನಾವು ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂಕಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಬದಿಗಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದು ಕನ್ನಡ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಏಕೈಕ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು. ಎರಡನೆಯದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಆವರೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ತಿರುಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನೀವು ರೂಪಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದವರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ತಿರುಳನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಗಳು ಬಂದವು. ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯು ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದೇ ಇದ್ದಂಥ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿತು ಈ ಚಳುವಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಳೆಯ ಬಾಲಕರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದಂಥ ಶಂಭಾ ಜೋಷಿ ಮುಂತಾದ ಮಲೋಪ್ಪದ್ವ, ಮಹಾನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕರು, ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದರು, ಪತ್ರಿಕಾರ್ಥರು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಚಳುವಳಿ ಆದಾಗಿಯೂ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ ಇರುವವರು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೋಲುಗಲುವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹಿತಾಪೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜನವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಚಳುವಳಿ ಇದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಗಳಿಂದ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಜನರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸತೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಪ್ರದೃವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡು ವುದು ಇದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಅತಿರೇಖಗಳು ಆಗು, ತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಘೇರಾವೋ ಮಾಡಿದರು ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಘೇರಾವೋ

ಮಾಡದೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿನಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಕನ್ನಡದ ದ್ರೋಹಿಗಳೆಂದು ಕರೆದರು ಇಡೀ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕನ್ನಡದ ದ್ರೋಹಿ ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಕೋಡು ಬಂದಿದೆ, ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಹಂಕಾರ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇತಿ ಮಿತಿ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾವಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಹೊರಗಡೆ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ, ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೂ ನಮಗಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಎಷ್ಟೇ ಉಲ್ಲಾಸವಾಗಿರಲಿ ನಾಡಿನ ಸಮಗ್ರ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ತಾಳ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಮೋಗುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನೆಲೆ, ಜಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸತಕ್ಕ ಚಳುವಳಿ ಆಗತಕ್ಕದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿರೇಕಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೂಲ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಏನೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರು ಯಾರು ಬಂದು ಈ ಕನ್ನಡದ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ೧೨ ವಾರಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದು. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಂಶಯ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈವತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಯಾವ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಮಾನ ಸ್ಥಾನ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕಂಥದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಚಳುವಳಿ ಶುರುವಾದದ್ದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಕೆಲವು ಜನ ಗೋಕಾಕ್ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೋರಾಟಗೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ತೀರಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುವುದು. ಇವೆರಡು ಕೂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಈವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈವತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಿಜವಾಗಿ ಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ಯಾರಿಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ

ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಜನರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕೀರ್ತಿ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು, ವೈಯಾಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಸಾಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿ ಈವತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಅನೇಕ ಜನ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕಲಾವಿದರುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು, ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಂದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಎರಡೂ ಕೂಡ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ ನಿರ್ಣಯ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನವಾಗುವಂಥ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಅವರು ಏನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಅದಮ್ಯವಾದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಯಾರೂ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಈವತ್ತು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈವತ್ತು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಇನ್ನಿತರ ಮಹಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು ಅಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಪರ ಸರ್ವಾನುಮತ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇತೋಪೈತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಹೆಚ್ಚು ಸಂವೃದ್ಧಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—(ಶಿವಾಜಿನಗರ) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಏನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸವನ್ನು ಮಹತ್ವದ ದಿನವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಸುದಿನವನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅಮಮಾನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರಣ ಇಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಭಾಷೆತ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ನಾಯಕರಿಗೆ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಬೇಕು. ಬಹುತೇಕ ಆ ಎದೆಗಾರಿಕೆ, ಆ ಶಕ್ತಿ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಇಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈವತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ಹೊರಗೆ ನಡೆಸಿದರು ಕೆಲವು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಿ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಪ

ಸಂಖ್ಯಾತರ ಒಮ್ಮತವಾದ ಬೆಂಬಲ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಗೋಕಾಕ್‌ರವರು ಕೇವಲ ಮೂರನೆಯ ಕ್ಲಾಸ್‌ವರೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕನ್ನಡಿಗರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಲಾವಿದರು ಸಿನಿಮಾ ಕಲಾವಿದರು ಹೊರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿರಬೇಕಾದರೆ ಶಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಇದನ್ನು ಯಾವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಈವತ್ತು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಜನ ಯಾರು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೋ ಅವರನ್ನು ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆತರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಓನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಬೀದಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆತ ತಿಂದು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಲಾವಿದರ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೊಡುಗೆ ಏನು? ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಯಾರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಈವತ್ತು ವಹಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದದ್ದು ಆದರೆ ಸವಂಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಲಾರೆ. ಈವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವೇಪರ್ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಿತನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನು ಮಾನಕಮ್ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಟಿಗಾಗಿ ನಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಅವರು, ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮೇಕಪ್ ಹಾಕುತ್ತಿರುವವರು ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಈವತ್ತು ಇದನಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ (ಗೊಂದಲು) ಇದಲ್ಲ ರಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು. ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಾಡುವಾಗ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಔಚಿತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಬರೇ ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಬರಬಾರದು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡ ನೀಡಬೇಕು ಆ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡ ನೀಡಬೇಕು ಈವತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು ಬರೇ ಸ್ಕೂಲ್‌ಅಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮುಗಿದು ಬಿಡಿ ಬಾಕಿ ನಾವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು. ಈವತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ಅಡಾರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ಇದು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ವೇಡಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಈವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಸ್ಮ ಕ್ಲಾಸ್ ಕೊಡಿಸುವುದು

ಎಂದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮನವಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀನೋಂದರೆ, ನಾವು ಅಡತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಗೆ ಅದರ ಸಾಧಕ ಬಾದಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತ. ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲಿ.

ಶಿ-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಾನು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಜ ಬಜಂತ್ರಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂತಹ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಗಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಲಿ ಈ ರೀತಿ ಏನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಕನಡ ಅಂದರೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ (ಕ) ಅಂದರೆ ಕರುಣೆ, (ನ್ಯ) ಅಂದರೆ ನನ್ನಿ, (ಡ) ಡಮಾರುಗ, ಈ ಡಮಾರುಗವನ್ನು ಯಾರು ಆ ಪರಶಿವ ಮುಕ್ತಾಂತರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾಷೆಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶೋಧರೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆ, ಕಲ್ಲು ಹೊಗೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಇದು ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಕನ್ನಡದ ಇತಿಹಾಸವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಯಾರು ಅಂದರೆ ಯಾರು ಅನಿವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಪೊಲಿಟಿಶಿಯನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವವರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪುನರ್ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಹೇಳಿ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗೀಣವಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕಗಳು ೧೨೫ ಅಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಸಲ ೧೫೦ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ತಕ್ಕಯಿದೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡತಾಯಿ ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಒಂದು ಸುದಿನವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೈಟೋ ಎಂಬ ಅಂಗ್ಲ ಕವಿ ಶತ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇಡೀ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೂಡ ಸ್ವಾಗತ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರು ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. “ಬಿಡು ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು, ಸುಡು ಪರ ಭಾಷಾ ದ್ವೇಷವನ್ನು” ಎಲ್ಲಿಹರು ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ? ಕನ್ನಡಿಗ ನೀನಲ್ಲ ? ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ ಎಲ್ಲಿ ? ಮನ್ನಣೆಯ ನಲಿವೆಲ್ಲಿ ? ಮುನ್ನಿನ ಜಗವೆಲ್ಲಿ ? ಮರೆತೆಯಾ ಕುಲವನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ ಕುಲವನ್ನು” ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮೂರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ

ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಪೋಹ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನೆಲ ಜಲ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಭಲ ಕೂಡ ಇದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿ. ಬಹುಶಃ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೂಡ ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಬರದು ಮುನ್ನ ಕನ್ನಡವೇ ಇತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗ್ರೀಸ್ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದದ್ದು ಗ್ರೀಸ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಹಾಸನವಿದೆ. ಈ ಕನ್ನಡಿಗ ಮಲ್ಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಇದು ಗ್ರೀಸ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಇದೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಇದಾದ ನಂತರ ನಮಗೆ ದೊರಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಅಂದರೆ 'ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ' ಇಮ್ಮಡಿಯ ಪುಲಕೇಶಿಯ ಮಗ ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ ಅವನು ಬರೆದಂತಹ ಕೃತಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು ಇದ್ದವು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅರಬ್ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸೈಯದ್ ಎಂಬುವರು ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಇದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನೊಪಲ್‌ನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಒಬ್ಬರು, ಬಾಗದಾದ್‌ನ ಬಾದಶಹರೊಬ್ಬರು, ಚೈನಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ೪ನೆಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ ಎಂದು, ನಾಲ್ಕೇ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಇದ್ದದ್ದು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ನೃಪತುಂಗ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿರಿಮೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಮ್ಮೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಜನ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದೂ ಅದರ ಮಿಥಿಲನಗರವನ್ನು ದಾಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಿಥಿಲ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಇತ್ತು. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಇತ್ತು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಇತ್ತು. ಮಿಥಿಲನಗರದ ನಾನದೇವ ಸ್ವತಃ ಕನ್ನಡಿಗನಾಗಿ ೨ನೆಯ ಒಡಗೂಡಿ ಟಿಬೆಟ್ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತಹ ನೇಪಾಳವನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮಾಡಿ ೨೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದವರು ಕನ್ನಡಿಗರು ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಲರು ಬುಗಳವನ್ನು ಗೆದ್ದು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ಕನ್ನಡಿಗರು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿರಿಮೆ ಕಡಿಮೆ ಏನಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಜೋರರ ರಾಜ ನೀಲಗಿರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಕನ್ನಡಿಗರ ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಮಿಳು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧಕರು ಅಂದರೆ ಸಾಗರ್‌ಹೆರಾ, ಸರ್‌ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್, ಬ್ಯಾನ್‌ರ್ಜಿಯವರು ಮಹೇಂದ್ರಾಪುರ ಹರಪ್ಪ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಈ ಶಬ್ದ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಪಾಚಾತ್ಯರು ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೫ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹರಪ್ಪ ಮಹೇಂದ್ರಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೊಂಡರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಗಂಗಾನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಡಾ: ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ರವರ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಗಂಗಾನದಿ ತೀರದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗಂಗ-ತಡಿಹಾರ್ ಗಂಗಡಿಹಾರ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩೦೦ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದವರು. ಆ ಮೇಲೆ ಗಂಗಯ ತಡಿಯಿಂದ ಬಂದು ಗಂಗರಸರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗಂಗತಡಿಹಾರ್ ಹೋಗಿ ಗಂಗಡಿಹಾರ್ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಹಿರಿಮೆಯುಳ್ಳ ಕನ್ನಡಮದು ನಾವು ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಪಂಡರಾಪುರ ಕಟ್ಟಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೊಯ್ಸಳ ಬಿಟ್ಟದೇವ ವಿಠಲರಾಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ಪಂಡರಾಪುರ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನಲ್ಲ ಹೇಳತಕ್ಕವನು ಡಾ: ಕಾಲೆ ಕಾಲೇ ಎಂಬುವರು ಮರಾಠಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಹಿರಿಮೆ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ನಾವು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮೂಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಅದರಂತೆ ಗಂಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಒರಿಸ್ಸಾದ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದಂಥ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಾಜಗಾಂಧಿ ರಾಜ ಪುಟಾಣಿಯು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ೨ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಈಗ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಈಗ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ....

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾತ ಮುತ್ತಾತನ ಕಾಲದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಹುಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ನಾಳೆ ಏನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರುಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಜನರು ಅಭಿಮಾನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸದನದ ಮುಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದಂಥ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂಥ ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾವ್ ಅವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅ.ನ.ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಅವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಾಳಬದುಕುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆ ಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೊರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿ ಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮೊದಲೊಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವುದಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೌಕರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಒಂದು ಧನ ತೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ವಿರಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇಬಲ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾವು ೧೯೦೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಎರಡನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗದೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದೇ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆದಕಾರಣ

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ವಾಸವಾಗಿರುವ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಭೀತಿ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಭೀತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆವಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾತ್ರ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲದವರೂ ಸಹ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸದಿಂದ ಬಾಳಬಹುದುಕೆಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹಿತಾಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆತಂಕ ಬರಬಹುದೆಂದು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಾಗಿ ಬದುಕಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಸರಗಳೂ ಭೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಮಾದಿಗರ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮಭಾಷೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಷ್ಟೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯ ಮಾತೃವಲ್ಲ ಆದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವೇನೂ ಸಾರ್ವಭೌಮರಲ್ಲ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ನಮ್ಮದೂ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಸಹ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರರು ಇರುವಂತೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಅದು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾವು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆದಿವಸ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಇದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಸ್ಪದವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿನ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಭೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಶಾಸಕರನ್ನು ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರಿಗಿಲ್ಲಾ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ೧೨ನೇ ಅಂಕ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡದಾಡೆಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ೧೨ನೇ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಇದು ಎಲ್ಲರ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಬೇಕಾದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೂ ಯಾರನ್ನೂ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಕೋರತೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರಿತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತರಬಹುದು. ಬೇರೆಯವರು ಅರಿತಿಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ತಾವು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ವಿವಿಧಾಂಶಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅಯಾಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನೇಮಕವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಬೇಕಾದಂಥಾ ವಿಪರೀತಗಳನ್ನು, ಬೇಕಾದಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ (ಗ್ರೇಸ್) ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದಿ ಮಾತೃಭಾಷಿಕರಲ್ಲದ ಎಲ್ಲ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿ. ಓನೆ ಭಾಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂದಿ ಇಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಲ್ಲ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಲ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯನ್ನೇ ಹೂಡಿದರು. ಅವಾಗ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹಾಗೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥಾ ಸ್ವಾವೇಶ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಭಾಷೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಮಿನ ಹೆಕರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಲ್ಲಿ ಚಿದ್ರವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೋ ಎಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಬರಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಅಂತ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಅಂತ ಇರಲಿ, ಅದೇ ಪರ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಬರೇ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಉದ್ವೇಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯು ? ಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾತನಾಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಈಗ ಒಂಟೆ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯಾದರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಏನು ಇದೆ ಏನು ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಂತ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಎಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿವಿಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಮ್ಯವಾದುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗಾಗಿ ಏಕತೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ

ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವರು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನೂ ಸಹ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾ ವಿದರುಗಳಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI QUMARUL ISLAM (GULBARGA).—Sir, I remember that this agitation to implement Gokak Committee report started on 8th February, 1982. Today it is 24th of June, nearly after 4 months 15 days, this issue has ended in a happy manner. When the report was given to this House, a sort of confusion was created between elder brothers and younger brothers. So far as minorities are concerned, we were fighting for our mother tongue. It does not mean that we do not have respect for our State language. Naturally, after reorganisation of the State, we the people belonging to Hyderabad-Karnataka area, have been put to difficulties. In 1983, there will not be a single man in Government service from Hyderabad Karnataka area because Kannada has become the compulsory first language. We know that Kannada must develop in Karnataka. If it does not flourish in Karnataka then where else it will? The minorities were fighting to see that their mother tongue is safeguarded, which is guaranteed under the Constitution. Consecutively three meeting were called by the Hon. Chief Minister to resolve this issue amicably. In the meetings held on 31-3-1982 and on 19-4-1982, the formula along with certain principles which were arrived at were welcomed by everybody. But, unfortunately, the Government Order issued on 30th of April, 1982 has been challenged in the High Court. In the meanwhile, some people were saying that the formula of having 150, 100, 100 marks was arrived at by the Government with an intention of giving more support to the linguistic minorities as if the Government is not interested about the development of Kannada. I must say that this Government has done a lot of work for the development of Kannada as compared to other previous Governments. The formula which has now been reached with the consensus of all and the resolution which has been passed by this House should be implemented in such a manner that the linguistic minorities are not put to any inconvenience. We have no objection with regard to the allocation of 125 Marks for the compulsory Kannada first language because we have been assured that the medium of instructions in our mother-tongue will be continued upto 10th Standard. I know that only about 40 or 50 Urdu High Schools are there throughout the state. But, there are thousands of Kannada High Schools where Muslim students having

their mother tongue Urdu are studying there. I must make it clear here that our boys and girls will read compulsory Kannada language of 125 marks, but at the same time they should be allowed to take up English as the second language and the other language Urdu which is their mother tongue irrespective of the number of Muslim students studying in a particular school. If they are deprived in any way from taking up this formula, they will feel that the linguistic minorities have been defended by the Government. As per the Government Order issued by Government now, even if there are 5 candidates, there should be Urdu teacher, in that Schools. Afterward, if they say that they do not have a Urdu teacher, then I think, most injustice will be done to them.

6-00 P. M.

When the Government are interested in the improvement of Kannada and when we are very much interested to read Kannada, I request that Kannada teachers should be appointed in all the Urdu schools and in the same way Urdu teachers should also be appointed in the convents and in Kannada schools.

I am glad to note that 15 marks are given as grace marks to the linguistic minorities. I think the time is short since we have been struggling from the last twenty five years I request that this period of giving grace marks be extended to 20 years. With this, I support the resolution moved by the Hon'ble Chief Minister.

SRI C. M. ARUMUGHAM (K. G. F.):—Sir, I fully support the resolution moved by the Hon'ble Chief Minister. This resolution reflects the aspirations of the majority of the people of Karnataka. This resolution also protects the interest of the linguistic minorities. Therefore, I join with Sri A. Lakshmisagar and all other friends of this august House to compliment the Government of Karnataka headed by Sri R. Gundu Rao for this resolution and also for fulfilling the aspirations of the people of Karnataka State. Thank you.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೆಲ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ (ಭಾರತಿ ನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದು ಚಿಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ೧೫ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದರೆ ನಮಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್.—ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಅಂಕಗಳು ಬಂದಿರಲಿ, ಅವರು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದಮೇಲೂ ಈ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೇ? ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಏಳನೆಯ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ಕಲಿತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ತಾಯಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಓದಬೇಕು. ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಓದಲೇ ಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಗಣಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ, ಈಗ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾ ತರಿಗೆ ಇರುವ ಭಯವೇನೆಂದರೆ, ಅವರ ತಾಯಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ರೀತಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ೩೫೦ ಅಂಕಗಳ ಅವಕಾಶ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು. ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶದಂತೆ ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಯವೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಓದಿದರೆ ಹೇಗೆ? ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾರೂ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲ ಇವಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ವಿಷಾದ ಪಡುವಂಥ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ವಿಷಯ ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ತಕರಾರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಫೈಬರ್ ಗಿರಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳೂ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೬-೧೭ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಸೇರಿ ಒಂದು ರೌಂಡ್ ಟೇಬಲ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಏಕೈಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೂ ಭಾಷಾಗೊಂದಲದ ಕನ್‌ಫ್ಲಿಕ್ಟ್ ಇರಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭಾಷೆ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಸಿ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಏನು ವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಒಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ ಇತಿಹಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಘಟನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಯು ಹಿಂದೆ ಇತಿಹಾಸವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಘಟನೆಯಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆ. ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗೋಕಾಕ್ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸಂತೋಷ ಪಡುವಾಗ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡು ಮಾಡಿದರೆ ಆಪ್ತ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನೋವಾಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ಬರುವ ಮಾತು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಾಯಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಹಬಾಸ್ ಗಿರಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಮಾಡಿರಲೂ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಈ ಶುಭ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಬೇರೆಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ದೇಹ ಬೆಳೆಯು

ತ್ತದೆ, ತಾಯಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ; ಎಂದೂ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬರೀ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರ ಅರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯದೇ ಹೋದರೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಸುವುದು ಕ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಇದು ಸರಿಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಮುಂದೆ ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋಣ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಎಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ನಾಡಿನ ಹೊರಗಿರಲಿ, ಒಳಗಿರಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಏಳೆನ್ನಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ, ನಡಿಗೆ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವ ಇದು. ಈ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸದನದ ನಾಯಕರು, ಈ ಕಡೆ ಇರುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಭಾಗಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಜನತೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶುಭ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತೆಲುಗು ಜನರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ಮಂಡಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಉಮೇದುವಾರಿಕಾ ಚಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಾನು ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿತು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ (ಅಂಕೋಲಾ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸೀಮಿತವಾದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆ ನಾನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ೧೫೦ ಅಂಕಗಳು ಇದ್ದು, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಓದಿದ ಹಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ೫ ಪೀರಿಯಡ್ ಗಳು ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೨ ಪೇಪರ್ ಇವೆ. ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳಿಗಿ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗೆ ೧೦೦ ಅಂಕಗಳು, ೫ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳು, ೨ ಪೇಪರ್‌ಗಳು, ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳಿಗಿ. ಹಾಗೂ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಗೆ ೫೦ ಅಂಕಗಳು, ೧ ಪೇಪರ್, ೩ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ೧೨೫ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಒಂದು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಇದುವ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಹಾ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಶೈಲಿ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಪುಟ; ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಆಗಿರುವವರು “ಕೊಡಗಿ ನಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು “ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ಕನ್ನಡ ನಿರ್ದೇಶನ ಸಮಿತಿ” ಎಂದು ಇದೆ, ಅದು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಆದುದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಅಂಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೀರಿಯಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೇಶ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಭಾಷಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಚ್ಚುತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಬರಕೊಡದು ಹುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ, ವರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರಕೊಡದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಯುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರಿಯಲಿಟಿಕ್ ಅಪ್ರೋಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಗಬೇಕು. ಈಗ ನಾನು ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೬೧ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಡಿ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕನ್ನಡ ಕಡಾಯ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾನು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಗೆ ಇವತ್ತು ಧರಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಅವಾಗಲೂ ಈ ರೀತಿ ಕೆಲವರು ಹೆದರಿಸಿ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ೧೯೬೨ ರಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿತರಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡ ಕಡಾಯ ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಆಪ್ತಶನಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ೧೯೬೮ ರವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ, ಆಚೆಕಡೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಾವೇ ಪಾಟಿಗಳು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಓದದಿರುವವರು, ದುಃಶಕ್ತಿಗಳು ಎಂದು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಅವರ ಜಬರ್ದಸ್ತು ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ನಿನಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರೋದಿಲ್ಲೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ ಹೋಗು ಎನ್ನೋದು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಮಾಡೋಕೆ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕೋದು. ಕಡೆಗೂ ೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು. ಆಗ ನಾವು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆವು. ಕನ್ನಡ ಕಂಪಲೈ ಅಯಿತು ಎಂದಾಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಎಂದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಅವರು ನಾನ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ೧೯೭೨ ರಿಂದ ೧೯೭೮ ರವರೆಗೆ, ೧೯೭೮ ರಿಂದ ೧೯೮೨ರವರೆಗೆ ನಾನ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್. ಇದು ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಆಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಯುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೀ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಜು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇತಿಹಾಸ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ, ನವಾಬರು ಹೈದರಾಲಿಖಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಖಿರಮ್‌ಖಾನ್ ನಾಸಿರುದ್ದೀನ್ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಆಗ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಅವಕಾ, ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಎಷ್ಟು ಲೇಖನಕಾರರು ಎಂತೆಂಥಾ ಜನರು ನಮ್ಮವರು ಆಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತಾ ಪ್ರಮೋಷನ್, ಇಂಕ್ವಿರಿ, ಪೆಂಷನ್ ಕೊಡದೇ ಮೂಲೆ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೆರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು dropouts ಇದೆ ಹಾಗೂ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಿಂದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು dropouts ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ ಗಂಡಿಮಕ್ಕಳು ಒಂದೂವರೆ ಯಿಂದ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಶೇಕಡಾ ಅರ್ಧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟಾಂಪಲ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲವೆಂದಿಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಡಿಯಮ್ ಎಂದೇನು ಇತ್ತು ಆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಡಿಯಮಿನಿಂದ ನಮಗೆನು ಉರ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅದು ಕನ್ನಡ ಎಂದೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಉರ್ದು ಸ್ಕೂಲ್‌ನಿಂದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಡಿಯಮ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಪ್ ಟೆಟ್ ಆಯಿತು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಈ ದಿನ ನಾವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಂಟೆಗ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ

ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಇದೆ? ನಾನು ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಆಲ್ಲ. ಲಾ ಓದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್‌ಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ, ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್. ಇದು ತಳಪಾಯ ಇಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಡದಂತೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ಇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಎಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಶಾಲೆ ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಅಗ ತಾನೆ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆ ರೀತಿಯಾದರೆ ಎಮೋಷನಲ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಕೆಲವು ಹಿಂದೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದ್ದಾರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಪಂಕ್ಷನ್ ಆಗಲೀ ಆ ಸ್ನೇಹಿತರು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಂಕ್ಷನ್ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇರೀತಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಆ ಭಾವನೆಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ ಯಾರು ಈ ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಪರವಾಗಿ ಯಾರು ಕೆಲವರು ಎಜಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. Man proposes God Disposes. There was a time when we asked for Kannada. Then, we did not get Kannada. Because of this agitation, we were able to achieve Kannada and we are happy that we have won our case and at the same time my only request is that it should be implemented with all sincerity. The Implementation Committee, which is according to me should be very very high power Committee, and we should exercise to see that the intention of this Resolution is implemented word by word. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಈಗ ದಯಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ತಾಯಿಯ ಎದೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ದೇಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕಲಿತರೆ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ತಾಯಿಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯ ಎದೆ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ದೇಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಾಯಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಇವರ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಾಯಿ ಎನ್ನಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು? ಆದರೆ ಅವರ ತಾಯಿ ನನಗೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಗನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೋ. Facts and figures cannot be erased by anybody. This is a State consisting of Majority Communities and Smaller Communities. Luckily we are minorities who are Single and largest. We do not want concentrate. It does not mean that we are the largest. We have been asking for Kannada not to-day. since 20 years, In spite it, we are blamed. However good fortune prevailed. God blessed

Man proposed and God disposed, I happily accept it and congratulate Mr. Gundu Rao and particularly Mr. Veerappa Moily, who has exercised a lot and also my friends in the Opposition, who have been My colleagues in this exercise and who have brought this formula acceptable to all.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—(ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದಂತಹ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಂದು ಈ ಸದನ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಘಟನೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದುದು ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲೆ ಇರಲಿ ಅವೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಇರುವವರು ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿದಂತಹ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಇರಲಿಲ್ಲ.

೬-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೋಕಾಕ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ಜನ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸದುದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಅಪಾರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ತಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಫೇರಾವ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಈ ಶಾಸನಸಭೆ ಜನಮನದ ನಾಡಿಯನ್ನರಿತು, ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕೀರ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯಾಗಿರಲಿ, ಕಲಾಕಾರರಾಗಿರಲಿ, ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಅವೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಲ್ಲುವುದಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಹಲ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಕೊನೆ ಎನ್ನುವ ಬಿಗುವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷವೂ ಕೂಡ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾತ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳುಕೂಡ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಾವುನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆವೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಕಲರೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನವಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂಥ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು. ಇದು ಶಾಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಂಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಇವತ್ತು ಉರ್ಮಗಾರಲಿ, ತಮಿಳುಗಾರಲಿ, ತೆಲುಗುಗಾರಲಿ, ಮರಾಠಿಗಾರಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದೇರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇವತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಗೋಕಾಕ್‌ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದೂ ಕನ್ನಡದ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು

ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದುಹೊಣೆ ಕೂಡ ಸದನಕ್ಕೆ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸಾಲದು. ಇದು ಒಂದು ಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಜಡ್ ವೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟ್ ವರಾಂ ಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ನಾನು ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಟೈಪು ಮಾಡತಕ್ಕವನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ೬ ಗಂಟೆ ಓಡಿಯೇಕು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಟೈಪು ಮಾಡುವವರಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರ ವರಾಂಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಆರ್ಡರ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ವಿಧಾನಸೌಧದಿಂದ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಆಫೀಸಿನವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯತಕ್ಕ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿವೆ. ಆ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಇದು ಒರೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಈ ಸಿಲಬಸ್ ಏನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮರವರೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಿಲಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ, ಏನು ಇಂಬಾಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಪಿರೀಡ್ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಚ್ಚಮಟ್ಟದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಇದನ್ನು ಅವರ ಮಂಖಾಂತರ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಛೇದಿಯಾದೀತು, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಇವತ್ತು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಡೇ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮಗುವೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಡನ್ನು ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನಾಯಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು, ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿರೂ ಏನು ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು ಆ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಿಂಬಲಿಸಿ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಆನಂದರಾವ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ಕನ್ನಡದ ಜನತೆ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನವೇ ನಡೆಯತು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅದರ ಭುಗಿಲು ಏಳಿತು. ಇದು ಸಹಜವೇ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದಾಗ ಏನೇನಾಗಬೇಕೋ ಅದಿಲ್ಲಾ ಆಯಿತು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮುದ್ರಮಂಥನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಿವೆ, ಇದು ಶಾಪವೇನಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅದರ

ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಬೇಕು ಎಂದು ಹೋದಾಗ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಅದರ ಫಲ ಏನೆಂದರೆ, ಸಮುದ್ರಮಥನದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಲಾಭ ಸಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಲಾಹಲ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ನೀಲಕಂಠನಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನುಗ್ಗಿಬಿಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸಂಸ್ಕೃತ ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಅರ್ಥವೇ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಅದನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಸಮುದ್ರಮಥನದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದಂಥ ಹಾಲಾಹಲವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನುಗ್ಗಿಬಿಟ್ಟರು, ಅಮೃತವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಮೃತ ಏನೆಂದರೆ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭ ಏನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮನಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡತನ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಈ ಸಮುದ್ರಮಥನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡತನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸೈಕಲಾಬಿಕಲ್ ಆಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದಂಥ ಒಂದು ವಿಷಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಈ ಕನ್ನಡತನ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ನಾಂದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸೂತ್ರವೇನಿದೆ ಇದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಂಭವವಿಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವರವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಯಿತು. ಸಮಯದ ಅಭಾವದಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸೂತ್ರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಅವರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಕಸ್ಸೇ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಹಿಂದುಗಡೆ 1-2 ಸಭೆಗಳು ಆಗಿ ಯಾರು ಯಾರು ಏನೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೋ ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಗಂಡೆದೆ ಬೇಕು, ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಬೇಕು, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ವರ್ಗದವರನ್ನು ಹೊತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದವರು ಎದುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಭುಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗದೆ ಸರ್ವಜನರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಒಂದು ಮಯೋಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸೂತ್ರ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಂಚಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗೋಕಾಕೆರವರ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಚ್ಚೆ ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೇ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಅದರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಈಗ ಪರಮೋಚ್ಛವಾದ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಜೊತೆಗೆ ಅಡಿಪಸಲ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಷಾಶರಣಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನೂ ಕಲಿಯದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು

ಕಲಿತು ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿ ಏನು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ೧೦೦ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಗತಿವಾಹಕವಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದ್ವೈತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದ್ದಾರೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಬಾಂಧವರ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಪರೇಟ್ ಆಗಿದ್ದರು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯು ತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೈವೇರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ವರೆಗೆ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಓದುವುದರಿಂದ ಸಮರಸವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಅವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಭಾವೈಕ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ೫-೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದ ನಂತರ ಈ ಎಮೋಷನಲ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಒಂದು ಸೂತ್ರದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕನ್ನಡದ ತಾನೆ ಆಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು, ಅಕ್ಕತಾಯಿಯವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಬಾಂಧವರು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ೩ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಇವರು ನಾವು ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರು ವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೆಟ್ಟಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ತೋರಿಸಲು ಆದುದರಿಂದ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಂಥಾ ಸಂವರ್ಣಾವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಜಾಗೃತಿ ಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿರಪ್ಪಮೊಯ್ತಿಯವರು ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸೂತ್ರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತೆಕ್ಕೇಡ್ (ಪರಸಗಡ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಇದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಜೀವಿನಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಪದೇ ಪದೇ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳವರಿಗೂ ಕೂಡ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಶಾಸಕ ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಧುರೀಣರಾದ ಮತ್ತು ಅದ್ವೈತಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟಿಮನಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇಮಠರವರು ಇನ್ನು

ಅನೇಕರು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನೀವು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರುಗಳು ಇದು ಜಾರಿಗೆ ತರದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ, ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪುನಃ ಆರಿಸಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಅಗ ಆ ಆದ್ವೈಯಿಗಾಗಿ ಹೇಳಿದ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವೆಂಥಾ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಾ. ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಕಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಶಾಸಕ ರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಿವೇಕಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತಂದೇ ತರುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದು. ಅದು ಇವತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದಂತಹ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದಂತಹ, ಏಕೀಕರಣವಾದಂತಹ ಹಾಗೂ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದಂತಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿದರೂ ಅದು ಕಡಿಮೆ ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಅಡ್ಡಾಡುವಾಗ ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ವಿಚಾರವಿವಾದವೆಂದಿದ್ದರೆ, ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಏಕೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನಾನು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಪರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ-ಮರಾಠಿ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತು ಭಾಷೆ ಉರ್ದು, ಆದರೆ, ನಾನು ಸೆನ್ಸೆಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಸುವಾಗ ನನ್ನ ಮಾತು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಬರೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ನಾವು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಸೀನಿ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡಾ ಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಂತಹ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜ್ಞಾನ ಪೀಠ ಪಡೆದ ಕುವೆಂಪು, ದಾ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ರನ್ನ, ಪಂಪ, ರಾಘವಾಂಕ, ಅಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರೆಂ ಹಾಗೂ ಅಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆದ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನರಾಗಲೀ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಅವರೂ ಕೂಡ ಜ್ಞಾನ ಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಿಜಕ್ಕೂ? ಅದನ್ನು ಓದಿಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಸೊಗಸಾದ, ಸುಂದರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಯಾರು ಹೊರಗಡೆ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಹ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಸಕ ಮಿತ್ರರು ಒಪ್ಪುತದಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಏಕೈಕ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಛ ಕೋಟಿ ಜನರು ಕೇಳಿ, ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹರ್ಷದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ಏನಿಹೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ ದಿಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಂಥ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಿ ಮಾನದ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂಪು-ತಂಪು ಇದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕನ್ನಡದ ಸೊಬಗನ್ನು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಜನರು ಸವಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವಂತೆ ತಂದಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ಏನಿದೆ ಇದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಮಣಿ' ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಅವರು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನ ಅಗಲೇಬೇಕು. ಹಿನ್ನೆದಂಥಂತಹ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ

ಜನರು, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿತು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿ, ಕನ್ನಡದ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಾ||ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ, (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಈ ಒಂದು ಗೊಂದಲವನ್ನು ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಇಡೀ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೂರು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಸಚಿವರಾದ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ? ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ?
 ಕನ್ನಡಿಗ ನೀನಲ್ಲಿ ? ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ?
 ಮನ್ನಣೆಯ ನೆಲೆವಲ್ಲಿ ? ಮುನ್ನಿನ ಜಗವಲ್ಲಿ ?
 ಮರೆತೆಯಾ ಕುಲವನು ? ಮರೆತೆಯಾ ನುಡಿಯನು ?
 ಮರೆತೆಯಾ ಮಾತೆಯನು ? ಮರೆತೆಯಾ ನೆಲವನು ?
 ಎಲ್ಲವರು ಮರೆತಿಹರೆ ? ನಿರ್ವೀರರಾಗಿಹರೆ ?
 ಅಪಮಾನ ಬವಣೆಗಳು ತಾಯ ಮುತ್ತ ತಲಿರಲು
 ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ? ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ?
 ಅಧಿಕಾರ ವಂದದಲ್ಲಿ, ಭೋಗದಾ ಸರೆಯಲ್ಲಿ,
 ಮೋಹದಾ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನತನ ಮರೆತಿಹರೆ ?
 ಒಳಜಗಳ ಕೆದಕುತ್ತ, ಮತ್ತೆರವ ಬಿತ್ತುತ್ತ,
 ಮಾತು ದ್ರೋಹದ ಹೇಯ ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳಿಸುವುದೆ ?
 ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ? ಎಲ್ಲಿಹರು ನನ್ನವರು ?

ಇದು ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಬರೆದ ಕವನ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರೂ ಕೂಡ ಕವಿಗಳಾದರು ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೆಳೆಯತು, ಎಲ್ಲರ ಮನ ಮನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮೂಡಿತು. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮೂಲ ಕಾರಣರು ಎಂದರೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ. ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಹೇಗೆ ಕಾರಣನಾದನೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾಗೃತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಗೋಕಾಕ್‌ರವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ನೀಡಲು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಒಟ್ಟಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಗೋಕಾಕ್ ಕಮಿಟಿಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಜನರಲ್ಲರೂ ನೆನಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲದವರು ಮೊದಲು ನೆನಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಲು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೂಡ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸೋಣ, ಮತ್ತು ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗೋಣ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅಡಿ ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸಂಘಟನದ ೩೫೦(ಎ) ಕಲಂಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬಾರದು, ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅವರವರ ಮಾತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ, ಏಕೀಕರಣ ಮಿತ್ರರು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಬೆಳಗಾಂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ತಕ್ರೀಬ್‌ರಂಥವರು ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರೊಡಗೂಡಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿ ಕಳಚಿ ಹೋದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಮತ್ತು ಡಾ|| ರಾಜಕುಮಾರ್‌ವರಂಥವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ

ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಒಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಭಗಿಯುವವರೆ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು, ಕನ್ನಡದ ನೆಲವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ಜಲವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಪರಿಸರವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಒಣಿ ಕೃಪಾಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿಯ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನಾವು ಮತ್ತು ಅವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಭಾವಿ(ಮಂಡಗಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಚಿತ್ರರಣೆಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆಯಂತಹ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಾ ಮೊದಲು ಒಂದು ಘಟನೆ ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಅವಕಾಶ ಇವತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ. ಒದಗಿರುವ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನೆಲದ, ಪರಿಸರದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಕೊಡದೇ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು, ಕಲಾವಿದರನ್ನು, ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಒಂದು ಮೈತಾಲಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಅಂಡ್ ಮೈನಾರಿಟೀ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದಿರುವುದು ನಿಜ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಂದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ನೀವು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 21 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಒಂದು ಪರಾಷಾ ದಾಸ್ಯದ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಪರ ಭಾಷಾ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದಾಸ್ಯದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಸಭೆ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚದೇ ಮನೋಧೈರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿರುವ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ಕೇಳಿದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದು ಸವಿಯಾದ ರಸಾಯನದಂತಿವೆ. ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗಿ, ಗೋಕಾಕ್ ವರದಿಯ ಮಂಡನೆ ಏನಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರ

ಮುಖಾಂತರ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಅಹುದಾದರಹುದೆನ್ನಿ, ಇಲ್ಲವಾದರಲ್ಲವೆನ್ನಿ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹವು ೩ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯದು, ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಲೆತು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ೨ನೆಯದು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ. ಹಾಗೂ ೩ನೆಯದು ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ. ಆ ಎರಡೂ ಇರಲಿ ಈ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೋ ಬಿಡಿಸಿದೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಇದಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ತಂದೋಪತಂಡವಾಗಿ ಬಂದು, ನಮಗೆ ಇದೊಬೇಕು, ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಮಾಡಿ, ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ ಬಿಡಿ ಎನ್ನುವ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯಿಂದ ಜನ ಬಂದಲ್ಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಹಿರಿಮೆ. ಕೋರ್ಟು, ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕವಿಗಳ ರಸವತ್ತಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉಕ್ಕಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕೂಗು, ಈ ಶಕ್ತಿ, ಜನತೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ದುಡಿದಂತಹ ಜನ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು, ತಾಯನಾಡು, ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ, ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೂಡಾ ಈ ರಥವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ಹುತಾತ್ಮರ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾದ್ದು ಎಂದರೆ, ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗಬೇಕು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಏನಿತ್ತೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದುದ್ದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಸಮಿತಿ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿ ದಿರುವ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನುರಿತರಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಹಾಗೂ ಈ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಾಡಿದಂತಹ, ಕವಿಗಳಾಗಲೀ, ರಸಭೂಷಿಗಳಾಗಲೀ, ರೈತರಾಗಲೀ, ದೊಡ್ಡವರು-ಚಿಕ್ಕವರಾಗಲೀ, ಹಳ್ಳಿಯವರು ಪಟ್ಟಣದವರಾಗಲೀ, ರಾಜಕೀಯದವರಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಕೂಡ ಒಂದುಗೂಡಿದೇಶವೇ ಒಂದು ಎನ್ನುವಂತೆ ದುಡಿವೆಗೆ ಏನು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೈತ್ಸಾರ್ವಕವಾಗಿ ನಾವು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಒಂದು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿರತಕ್ಕೆ ಜನರು, ಅವರು ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಇರಬಹುದು ಒದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ, ನೋವು ಅನುಭವಿಸಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಇರಬಹುದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಈ ಸೆರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಡಿ. ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಗೊಂಡಾಗ, ಉಳಿದಿರುವ ೨-೩ನೂ ಇದರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅಹುದಾದರೆ ಅಹುದನ್ನಿ ಎನ್ನುವ ವಾಕ್ಯದ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಸಮಯೋಚಿತ ಕಾರ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಹೊದಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಹೊದಿಸುವಾಗ ಅವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಲೆ ನಿಮಗೆ ವಜ್ರಾಂಗಿಯಾಗಲಿ ಎಂದರೂ. ಆ ವಜ್ರಾಂಗಿ ಬರೀ ಕೋಟು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬಂದು ಇಂಥ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ, ಜನಗಳ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರಲಾಂಗ್ ಕೋಟಿ ಇದೆಯೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ತಾವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪುತ್ರರಾಗಿ, ಜನತೆಯಿಂದ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ. ತಮಗೆ ಒಂದು ತಳಪಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಇವತ್ತಿನಿಂದ ತಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಭಗವಂತ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಷೇರ್ ಬಾನ್ (ಸೇಡು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ನೂತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಮೊದಲು ಅಭಾರ ಮನ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮಡಕೇರಿಯಲ್ಲಿ. ಮಡಕೇರಿ ಹಿಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ನೃಪತುಂಗನಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ”, ಎನ್ನುವ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ ಸಿಕ್ಕಿತು. “ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು” ಎಂದು ಈ ನಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರಾಗಿರುವ ಕವಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಜಯತೀರ್ಥ ಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ತೀತಾ ಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಗುಂಡುರಾಯರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಡಿಗೆ ಇನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ. ಫೇದರ್ (ಉಳ್ಳಾಲ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನ ದಿವಸವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂವರ್ಣಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಜಟಿಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೂತ್ರ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು, ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತಿತರ ಗಲಾಟೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಭಾಷೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಪಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಬರುವಾಗ ದೇಶದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಪಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಯಾರದೋ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದಾಗಲೀ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದೇರೀತಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೂ ಇದೆ. ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಯಾವುದೇರೀತಿಯಲ್ಲೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದಂತೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದಂತೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಸಭೆ ಒಕ್ಕೂಡಲಿನಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರೂ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾವೂರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ (ದಾರವಾಡ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಾನು ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಜಾಗೃತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಂತೆ ಚಳುವಳಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಜಾಗೃತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಮತ್ತು ಭಾವನೆಯ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅಗ್ರಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇವತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗದಂತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ಗೋಕಾಕ್ ವರೆದಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ನಾಡಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗದಂತೆ ಸರ್ನಗಿಗೂ ಸಮೃದ್ಧವಾದಂತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇವತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ತುಂಬ ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ವ್ಯಾಸಂಗವೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ನೋವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮೊದಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಿಮಾನ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೇಶ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿಸತಕ್ಕ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವನು. ಈ ದಿವಸ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂತೋಷ, ಈ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊರತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಿದರೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ.....

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಹೋರಾಟ ಹೋರಾಟವಿಲ್ಲದೇ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ಜನ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂಥ ಜನರಿಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೇಸುಳ್ಳಿಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಲುಕ್ಮಾನು ಆಗಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ, ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅನಾಹುತದಿಂದ ತೊಂದರಗೀಡಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಬೆಂಬಲವನ್ನು

ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಫಾಡಿ (ಹಳೆಯಾಲ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತುಂಬ ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೊದಲು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಇದ್ದುದು ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಂಥ ಕೀರ್ತಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕೀರ್ತಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಬಂಧುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು ಅದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಹಳೆಯಾಲ ಕೂಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾರ್ಡರ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹಿಡಿದು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ನಡೆದಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಓದೋಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಏಕೈಕ ಲೀಡರ್ ಅಂಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಸೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲಿಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ, ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದು ಕನ್ನಡ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಗಳ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೂ ನಾನು ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲ. ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಟ್ಟಿ ಇಳಿದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡದ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ಮಂಜುಯ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಎಂದು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಟ್ಟದ ಟೀಚಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಬದಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ತಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಸೂರತ್‌ಕರ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿನದ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ನಿರ್ಣಯ ಏನಿದೆ ಇದರ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲ ನನ್ನದೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಗ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಕಲಿತರು ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ೧೧ ವರ್ಷ ಕಲಿತರೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕುವಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಲಿತರೆ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿತು ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದರ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಅವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂಥ ಅವರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತರಹ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಉಚ್ಚಾರದಿಂದ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ನಾನು ಸತತವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಡಿಜಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಅಂಥ ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದಂಥ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಪ್ರಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಾಧನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ

ಅಗ್ರ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನೂ ಸಂಕೋಚಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇದೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಳಿ ವರ್ಷದವರು ಯಾರಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತೇ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನದ ನಿರ್ಣಯ ಏನಿದೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೆಂತುವರ್ಜಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಗತ್ಯ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ನೂರಕ್ಕೆ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಸಮಿತಿಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

೭-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ನಾವು ಇದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ಈ ಒಂದು ಕನ್ನಡವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮೆರುಗು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದೂ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಸಭೆಯ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವವರು ಹೌದು ಎಂದೂ ಒಪ್ಪದವರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯೆಂದರೆ.—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಪರದಿಯ ತಿರಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆ ಸರ್ವ ವಿಧಿ, ಗೋಕಾಕ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು, ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಸೂತ್ರ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕವಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು, ಆಡಳಿತ ತಜ್ಞರು, ಶಾಸಕರು ಇವರುಗಳೊಡನೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೧೫ ಅಂಕಗಳ ಕನ್ನಡವು ಏಕೈಕ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹಾಗೂ ಉರ್ದು, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅರೇಬಿಕ್, ಪರ್ಷಿಯನ್, ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾ ೧೦೦ ಅಂಕಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯತಕ್ಕದಂತಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ (ಗ್ರೇಸ್) ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದಂತಲೂ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದಿ ಮಾತೃಭಾಷಿಕರಲ್ಲದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ೧೫ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದಂತಲೂ ಈ ಸಭೆಯು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಶಕ್ತರಾಗುವಂತೆ ಕನ್ನಡೇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ಇದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಪ್ರಥಮ

ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಷಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

(ನಿರ್ಣಯವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು)

Statement by the Chief Minister

Re. Restoration of Powercut to H.T. Consumers.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆ

ಶರಾವತಿ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೭-೧-೧೯೮೨ ರಿಂದ ಹೈಟೆನ್ಷನ್ ಬಳಕೆದಾರರ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತವನ್ನು ವಿಧಿಸಿತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಳಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೭,೦೦೦ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆಯ ನಾಗರಘರಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಗಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಘಟಕಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಡಿತವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೭-೧-೧೯೮೨ ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಾಗಿರುವ ಹೈಟೆನ್ಷನ್ ಬಳಕೆದಾರರ ಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಈ ಸಿ.ಸಿ. ೧೯೮೨ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಆಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೀಣ್ಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಫಾರ್ಮರ್ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ (ಅಂಡರ್ ರಿವೇರ್) ೬೬ ಕಿಲೋ ವಾಟ್ ಪ್ರಧಾನ ರಿಂಗ್ ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೈಟೆನ್ಷನ್ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೨೦ರ ವರೆಗೆ ಕಡಿತವನ್ನು (ಡ್ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್) ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವೊತ್ತಿನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಭೆಯು ನಾಳೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಭೆಯು ಪುನಃ ನಾಳೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಸಭೆಯು ಎಳು ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ ೨೫ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ಜೂನ್ ೧೯೮೨ ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.